

Aenmbanj, Sauyungj Caeuq Gou

村庄、绍永和我

□ Lij Yozyez sij Cibsei*q* hoiz 李约热 著 十四 译

De dwg lau gou souh mbouj ndaej gij heiqhaeu haexvaiz. Miz gijmaz souh mbouj ndaej ne, haexvaiz gou raen gva*q* lai dangqmaz, mbouj yungh baenzneix mauhgangj. Gou gig siengj naeuz de nyi, gou daj Mbanjmaxndoeng daeuj, lij iq seiz, gou caeuq daeglw*g* Veiz Gvanghliengz Daegbauj doxhoenx, de hoenx mbouj gva*q* gou, couh sw*nh* gou mbouj haeujsim seiz caegguk: Yungh mbaw gyoij duk gong haexvaiz ndeu, gveng coh gou, cingqngamj boemz haeuj faj naj gou……Mwngz naeuz, bouxvunz ginggva*q* cungj saeh neix le, lij ae*u* yungh daep goujcau dem ha.

Gou dangj aen goujcau dauqbae. Cuji*yn* naeuz, raeuz gizneix couhdw*g* veiswng*h* guh mbouj ndei, daep aen goujcau ndeu hix mbouj miz gijmaz law. De doq gangj doq oet aen goujcau roengz daeh bae. Aen goujcau de, haengjding*h* dwg cienmonz caepcaw*q* hawj gou. De caen guhhe*k*.

Raeuz laebdaeb byaij doxbae. Ling*h* cungj yienghsie*ngq* aen mbanj neix ciemhciem*h* yien*h* okdaeu*j* lo.

Mbouj daengz ngeihci*b* faencung, gij roxn*yn*ih cwxc*aih* simsangj ndaw fwncin couh vaiqv*et* boiz dauqbae liux: Sojmiz din yam*q* gva*q* haenx, baenz benq cungj dwg gij haexvaiz deng caij yungz naenx so*iq*, yien*h* ok gij yaenqdin vunz nem doenghd*uz* caeuq gij riz cimozdoz, cifaex; gij raemxu*q* rienghvaiz, rienghmou cungj sw*nh* gok ciengz lae daengz song henz roen. Lij nit ngamq raeu*j* seiz, haujlai non’ iq couh daengj mbouj gib hungmaj lo, gyoengqde coemj coh gwnz naj raeuz daeuj, gou mbouj ndaej mbouj yungh fwngz bae baet gyoengqde.

Gou caeuq cunhcuij*yn* ra gizceng*h* byaij, ca mbouj geijlai dwg diuq haeuj ndawmban*j* bae.

Aen mbanj faex heu faex mwn neix, cij hab daj gizgyae ngonzyaw*h* ho.

Cuji*yn* naeuz, bingzseiz aiq haemq ndei dihe, geij ngoenz neix ndaw ranz Suimingz miz saeh le, mbouj ndaej gibseiz sauq haexvaiz, caiq gya song ngoenz neix, vaizmeh mbanj wnq cungj daeuj mbanj raeuz aeugoeng, haexvaiz beij bingzseiz lai haujlai, ndigah couh bienqbaenz yienghneix lo.

Youq Mbanjmaxndoeng dou, moix daengz geiqciet aeugoeng, mou hix ndei vaiz hix ndei, cungj dwg bouxcaw*j* moulangz roxnaeuz vaizgoeng gyaep duzdijbauj ranz bonjfaen*h*, hwnjdou “fugsae*h*”, mwh banhaem*h*, baihlaeng moulangz roxnaeuz vaizgoeng, ciengzseiz riengz miz boux laeufiz ndeu. Gizneix dauqfanj daujding*q* gvaqdaeu*j*, duzfungh gouz duzvuengz, nanzdauh vaizgoeng beij vaizmeh lij lai dij cienz?

Gou naeuz, gij sibgvenq sou gaeuq daegbied, dou gizhaenx cungj dwg vaizgoeng hwnjdou, mbouj lau dwgrengz mbouj lau vunz ienq.

Cuji*yn* han naeuz, neix dwg gohyoz bw. Ai*q* dwg ba, gou mbouj rox gohyoz.

Doeklaeng gou rox lo, yaek gaijndei gij binjcungj duzvaiz, gyoengq gohyozgyah Swcig*h*

他是怕我受不了牛粪的臭味。有什么受不了的,牛粪我又不是没见过,没那么夸张吧。我很想告诉他我来自野马镇,小时候我跟韦光良的儿子阿宝打架,他打不过我,趁我不注意的时候,朝我放冷枪:用一张芭蕉叶捂着泡牛粪,朝我砸过来,正好砸在我脸……你说,有这样经历的人还需要口罩吗。

我把口罩挡了回去。

主任说我们这里就是卫生不好搞,戴个口罩也很正常。说着把口罩塞进包里。他的口罩,肯定是专门为我准备的。他真客气。

我们继续往前走。这个村庄的另一面逐渐显现出来。

不到二十分钟的时间,酥在春雨里的舒服的感觉很快就还了回去:所到之处,被踩踏、碾压的牛粪铺满一地,现出人畜的脚印以及摩托车、人力车的车辙;猪圈、牛栏里的污水都顺着墙脚流淌在路的两边。乍暖还寒,许多小虫子就已经迫不及待地长大,它们扑面而来,我不得不用手去驱赶它们。

我和村主任见缝插针,几乎是跳着才进到村子里。

这个绿树掩映的小村庄,只能远观啊。

主任说,平时会好一点,这几天瑞明家里有事,来不及清理牛粪,加上这两天其他村的母牛都来我们村配种,牛粪比平时多了好多,所以就变成这样。

在我们野马镇,每到配种的季节,猪也好牛也好,都是公猪或者公牛的主人赶着自家的宝贝,上门“服务”,傍晚的时候,公牛或者公猪的后面经常跟着一个醉汉。这里颠倒过来,风求凰,难道公牛比母牛金贵?

我说,你们这里的习惯很独特嘛,我们那里都是公牛上门,任劳任怨。

主任说,这是科学。

可能吧,我不懂科学。

后来我知道,为了改良水牛品种,自治区水牛研究所的科学家采用新的科学方法,给村里的母水牛统一催情,并带来良种公牛,集中交配。公牛母牛的“情事”,已经不是我小时候的野马镇版了。从这件事上看,时代真的是变化太快。只是我村一地的牛粪,没有人处理。

我们来到瑞明家。瑞明家的房子只有一层,墙体裸露,水泥砖被雨水冲刷,开始泛黑,让人想起劳累过度,脸上长黑斑的汉子。这房子有些年头了,和他家两边都是两三层且外层都贴上瓷砖的房子相比,有些寒碜。屋里也一样,墙体没有抹灰,这座房子用了多少块水泥砖你都能数得出来。墙上挂着衣物、竹篮等杂物和生活用具,感觉家里重要的东西都挂在墙上。家中桌子上有两张,一张是神台,神台上有祖宗的牌位和伟人的画像;另一张是吃饭的桌子,吃饭的桌子摆在家中间,桌上有粘苍蝇的白色卡片,刚换新的,有几个黑点在挣扎。这还是春天啊。

村主任用土话喊:瑞明瑞明。

一个男人从房间出来,矮、瘦、黑,像极他家年代久远的墙。

主任跟他简单地介绍我,说的是当地的土话。瑞明的手在围裙上搓了几下,就伸过来给我握。他叽里咕噜说了一通。主任也没给我翻译,好像瑞明跟我讲的都是不需要翻译的废话。主任拍他的肩,大概瑞明逢人就诉苦的毛病他已经厌烦。他跟他叽里咕噜几句,瑞明点点头,松开我的手。

主任对我说,瑞明家的困难跟其他家不一样,他儿子不成用。

“不成用”,我以前跟附近这一带几个县的人打交道,他们都用“不成用”这三个字来形容某些质量不好的物件。比如说物价上涨,他们会说,现在的钱不成用,某些商品质量不好,他们就说,这个东西不成用。现在,我终于听到,瑞明的儿子——“不成用”。在我们野马镇,说一个人“不成用”不用这么含蓄,一个人“不成用”,我们就会说,这个野仔废了。“不成用”,比“废了”文明得多。

主任说,瑞明当清洁工挣钱给儿子绍永去南宁读大学,他毕业后不好好找工作,而是跟人去搞传销,这就“不成用”了。

Suijniuz Yenzgiuso*j* yungh gij gohyoz fuengfap moq, coi gyoengq vaizmeh ndawmban*j* doengzcae*z* fatmiuz, lij daiq vaizgoeng cungjndei daeuj, doxcomz aeugoeng. Doenghgij “saeh aeugoeng” vaizgoeng vaizmeh neix, gaenq mbouj dwg gij yienghbanj Mbanjmaxndoeng seiz lij iq gou lo. Daj gien*h* saeh neix daeuj yawj, seizdai*h* caen bienq ndaej vaiq dangqmaz. Cijdwg gij haexvaiz baenz benq ndawmban*j* gou, mbouj miz vunz bae cawqleix.

Raeuz daeujdaengz ranz Suimingz. Aen ranz Suimingz cijmiz caengz ndeu, gwnz ciengz lohlanglang, doenghgij ciensuij*niz* deng raemxfw*n* cungswi*q* le, hainduj bienq ndaem lo, hawj vunz siengj daengz bouxsai naetbaeg gvaqbou*h* le, gwnz naj hwnj raetndaem. Yawj yienghcei*j*, aen ranz neix hwnq ndaej haujlai bi lo, caeuq doenghgij ranz song henz cungj dwg song sam caengz caemhcai*q* baihrog nem cienmeng doxbei*j*, caen mizdi yakyaw*j* he. Ndaw ranz hix dwg yienghneix, gwnz ciengz mbouj bae hoi, aen ranz neix yungh geijlai gonj cien cungj geq ndaej ok. Gwnz ciengz venj miz buhva*q*、aensw*x* daengj huqcab caeuq doxgaiq ngoenzyungh, roxn*yn*ih gij doxgaiq youqgaen*j* ndaw ranz haenx cungj venj youq gwnz ciengz lo. Ndaw ranz miz song aen daiz, aen ndeu dwg daizsaenz, gwnz daizsaenz miz gij baizvi*h* cojcoeng caeuq vehsiengq bouxhungmbw*k*; ling*h* aen daiz dwg daizgwnhaeux, daizgwnhaeux baij youq cungqgyang ranz, gwnz daiz baij miz mbaw ceijhau cienmonz nem duznengzn*yaen* haenx, ngamq vuen*h* mbaw moq ndeu, miz geij diemj ndaem lij cingq cukcak ne. Seizneix lij dwg seizcin ho.

Cunhcuij*yn* yungh vahdoj hemq naeuz: Suimingz, Suimingz.

Miz bouxsai ndeu daj ndaw fungh okdaeu*j*, daemq、byom、ndaem, gig lumj fajciengz nienzdai*h* gyaeraez ranz de.

Cuji*yn* doiq de genjdanh gaisau gou, dwg gangj vahdoj dangdieg. Gij fwngz Suimingz youq gwnz dox catcat geij baez le, couh iet fwngz okdaeu*j* caeuq gou gaem fwngz. Ndawbak de lij gili gulu dwk gangj vah. Cuji*yn* hix mbouj fanhoiz hawj gou nyi, lumjnaeuz Suimingz gangj gij vah haenx cungj dwg vahfei*q* mbouj yungh hoiz. Cuji*yn* bekbek gwnz mbaq de, aiq dwg gij bing*h* Suimingz bungz vunz couh geqhaemz haenx hawj de mbwq lai lo. Cuji*yn* caeuq Suimingz gili gulu geij gawq le, Suimingz couh ngaekngaek gyaeu*j*, cuengq fwngz gou.

Cuji*yn* doiq gou naeuz, gij haemzhoj ranz Suimingz caeuq bouxwnq mbouj doengz, daeglw*g* de mbouj baenz yungh.

“Mbouj baenz yungh”, gaxgonq gou caeuq gyoengqvunz henznden geij aen yien*h* neix lwnhgoy seiz, gyoengqde cungj yungh “mbouj baenz yungh” daeuj dajbeij cungj doxgaiq caetlieng*h* mbouj ndei. Beijlumj naeuz doxgaiq hwnjgya*q*, gyoengqde couh naeuz, gij cienz seizneix mbouj baenz yungh, mbangidi sanghbinj caetlieng*h* mbouj ndei, gyoengqde hix naeuz, gij doxgaiq neix mbouj baenz yungh. Seizneix, gou dauqdaej dingqny*i* lo, daeglw*g* Suimingz——“Mbouj baenz yungh”. Youq ndaw Mbanjmaxndoeng dou, naeuz bouxvunz neix “mbouj baenz yungh” mbouj dwg baenzneix gangj, boux vunz ndeu “mbouj baenz yungh”, dou couh yienghneix naeuz, ndaek vunz neix fei*q* lo, “mbouj baenz yungh”, beij “fei*q* lo” vwnzmingz ndaej lai lo.

Cuji*yn* naeuz, Suimingz guh bouxdajsauq ndaej cienz hawj daeglw*g* de Sauyungj bae Namzningz doeg daihhag, de bitnieb le mbouj ndeindei ra hong, dauqfanj caeuq vunz bae guh cienzsiu, yienghneix couh “mbouj baenz yungh” lo.

(2)